

Fylkesmannen i Innlandet

Møtoreferat	Dato: 3. mai 2019
Rovviltnemnda i region 3/Oppland	
Møtet innkalt av:	Sekretariatet v/Fylkesmannen
Møtedato og møtested:	3. mai 2019 fra kl. 10.00 -11.30, Statens hus, Lillehammer
Møteleder:	Aud Hove
Møtereferent:	Sidsel Røhnebæk
Deltakere:	Medlemmer i rovviltnemnda: Aud Hove, Ivar Vistekleiven, Kari Anne Jønnes, Trygve Brandrud og Mariann Isumhaugen Fylkesmannen: Harald Klæbo, Benedicte Broderstad, Vebjørn Knarrum, Bente Odlo og Sidsel Røhnebæk
Tilhørere:	Astrid Olstad (Oppland bonde- og småbrukerlag), Ola Råbøl (Oppland bondelag) og Ole Knut Steinseth (SNO)

Åpen post kl. 10.00 -10.15

Innlegg ved Ola Råbøl/Oppland Bondelag og Ole Knut Steinseth/Statens naturoppsyn

Saksliste:

9/19 Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste godkjent

10/19 Godkjenning av referat fra 12. mars 2019

Referatet godkjent

11/19 Orienteringer

Harald Klæbo orienterte om status lisensfelling ulv i Oppland. Det er vinteren 2018/2019 felt en ulv, på Nordseter tidlig høst 2018. Lisensfellingskvoten var 6 dyr, og det er 5 dyr igjen på fellingskvoten. Lisensfellingsperioden for ulv ble av KLD 19. mars 2019 endret fra 1. oktober til 31. mars til å være fra 1. desember til 31. mai. I Hedmark er det 2 ulv igjen på fellingskvoten for ulv utenfor ulvesona.

Det ble 27. og 28. april observert ulv i Gausdal vestfjell/Dokkfløya. Leder i Nordre Land Sau og Geit har søkt Miljødirektoratet om skadefelling. Per 3. mai er sekretariatet ikke kjent med Miljødirektoratets behandling av saken.

Korrespondanse rovviltnemnda region 3/Oppland 12. mars - 3. mai 2019

	Dato	Fra	Til	Tema	Til orientering	Utført/besvart	Til oppfølging
1	14.03.19	Rovviltnemnda i region 3/ leder	Miljødirektoratet/ Anders Braa	Prioriterte områder for uttak av jerv i region 3/Oppland			X
2	20.03.19	Klima- og miljødepartementet	Alle rovviltnemndene	Invitasjon til møte med Klima- og miljøministeren og Landbruks- og matministeren 2. mai Gardermoen			X

3	22.03.19	Nord-Fron kommune m.fl.	Rovviltnemnda i region 3 og FMIN	Innspel frå Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu kommunar om endring i lisensfellingsperiode for ulv	X		
4	26.03.19	Rovviltnemnda i region 2/ Vestfold Buskerud, Telemark og Aust-Agder	Adresseliste	Vedtak om endring av vedtak om kvote for lisensfelling på ulv i region 2/Sør-Norge 2018/2019 – frå 2 til 4 ulv	x		
5	27.03.19	KLD	Adresseliste	Orientering om forholdet mellom endret lisensfellingsperiode for ulv utenfor ulvesonen og vedtak om lisensfellingskvote for ulv 2018/2019	x		
6	27.03.19	KLD	Rovviltnemndene	Presiseringer til instruks 24. juni 2015 og roviltforskriftens § 10 fjerde ledd i saker knyttet til rovilt	X		
7	24.06.15*	KLD	Adresseliste	Instruks om tidsfrister i saker knyttet til rovilt – enkelte presiseringer	X		
8	10.04.19	KLD	NOAH for dyrs rettigheter	Avgjørelse av klage på endringer av kvote for lisensfelling av jerv i region 3 for 2018/2019		X	
9	12.04.19	Sogn og Fjordane bondelag	Miljødirektoratet	Uttak av grensejerv i region 1 og region 3	X		
10	12.04.19	FMIN	Kommunene i Oppland og Hedmark	Invitasjon til dialogmøte for kommunale skadefellingslag	X		
11	12.04.19	Fylkesmannen i Innlandet	Kommuner i region 3 og 5	Anmodning om å oppnevne kommunale roviltfellingslag og informasjon om gjennomføring av fellingsforsøk på store rovdyr	x		

Harald Klæbo orienterte om Fylkesmannens beredskap. Fylkesmannen i Innlandet vil ha en felles vakttelefon for Hedmark og Oppland som vil være bemannet slik:

- I perioden 15. mai til 15. september er vakttelefonen bemannet fra kl. 08.00 til kl. 21.00 alle dager
- I perioder med virksom lisensfelling og kvotejakt – fra 1. januar til 14. mai og fra 16. september til 23. desember – er vakttelefonen bemannet fra kl. 08.00 til kl. 18.00 på hverdager og fra kl. 10.00 til 18.00 på lørdag, søndag og helligdager.
- Det kan avtales perioder der det er nødvendig med høyere beredskap enn det som er beskrevet over

Det har vært ulik praksis i Hedmark og Oppland med hensyn til roviltinformasjon og SMS-varsling. Felles rutine for roviltinformasjon fra Fylkesmannen i Innlandet skal være slik:

- Det varsles ved SMS etter varslingsliste straks det er gitt skadefelling av freda rovilt og når skadegjørere er felt i Hedmark og Oppland.
- Det varsles ved SMS til beitelag/kommuner ved sikre observasjoner av ulv eller de første dokumenterte skader av ulv i beiteprioritert område, men ikke varsling for de andre skadegjørerne.
- Det varsles ved SMS og/eller e-post til næringsorganisasjoner/tilgrensende Fylkesmenn ved førstegangs obs. av ulv i et område (varslingsplikten, jf. brev fra KLD 19.juli 2017).

- Det sendes ukentlig e-post til kommuner, organisasjoner mv. med informasjon om hendelser i uka som har gått, på linje med praksis i Hedmark fram til nå.

Det skal etableres en kontaktliste for kommuner og representanter for beitenæringa i hver kommune i Hedmark, på lik linje med den som er i Oppland.

Sidsel Røhnebak orienterte kort om FKT og økonomi. Sekretariatet arbeider nå med å behandle alle FKT-søknader (vel 40 i Oppland og nær 100 i Hedmark) etter vedtatt budsjett.

Aud Hove orienterte fra møte på Gardermoen 2. mai med Klima- og miljøminister Ola Elvestuen, Landbruks- og matminister Olaug Bollestad og alle 8 rovviltnemndene i Norge. KLD presenterte flere større endringsforslag i rovviltforvaltningen, og i løpet av mai vil følgende tema komme til høring. Dette inkluderer også endringer i naturmangfoldloven, rovviltforskriften og forskrift for utøvelse av jakt, felling og fangst.

1. Ny fellingsmetode blir tillatt ved lisensfelling av jerv – bruk av kunstig lys og MMS-varslings
2. Ved revisjon av rovviltnemndenes forvaltningsplaner skal også Landbruksdirektoratet uttale seg. Dette for bedre sikre nok landbruksfaglig kunnskap/oppnå den todelte målsettingen.
3. Etablere en uavhengig klagenemnd som skal være tverrfaglig sammensatt og skal behandle alle klager på rovviltterstatning, klager på skadefellingsvedtak, klager på FKT-tiltak og omstillingsvedtak.
4. Færre rovviltregioner som en konsekvens av endring fra 19 fylker til 11 regioner. Det vil bli foreslått å gå fra dagens 8 rovviltregioner til 4 eller 5. Region 3/Oppland er foreslått som enten sammenslått til Innlandet og Viken, evt. sammenslått til Innlandet, Viken, Vestfold, Telemark og Agder.
5. Felles bestandsmål for store regioner
6. Kommunene skal få rett til å klage på vedtak
7. Tekst i nødvergebestemmelsen skal endres. KLD vil ta inn igjen vilkåret «må ansees påkrevd» og endre ordlyd fra «under direkte angrep» til «umiddelbart forestående angrep».

Riksrevisjonens rapport om rovviltforvaltningen er ventet i juni.

Forøvrig dialog med mange tema, blant annet om endret lisensfellingsperiode for ulv som har vært fra 1. oktober til 31. mars og nå er fra 1. desember til 31. mai. Aud Hove stilte spørsmål rundt denne endringen. Høringsforslaget gjaldt utvidelse av fellingsperiode, ikke forskyvning. Det ble fra Anne Kari Jønnes pekt på at denne endringen utelukker elgjegere på post i oktober/november.

Vedtak: Brev og orienteringer tas til etterretning

12/19 Status ekstraordinære uttak jerv og bestandsregistrering jerv

Harald Klæbo orienterte om status bestandsregistrering av jerv i Oppland våren 2019 – per dato er det registrert 6 ynglinger.

Dato registrert	Sted	Status	Kommentar
6. mars 2019	Visdalen/Lom	Dokumentert	
4. april 2019	Finndalen/Lom	Dokumentert	
8. april 2019	Einbuggdalen/Dovre	Dokumentert	Valper drept av hannjerv
9. april 2019	Åstdalen/Øyer	Dokumentert	Hiuttak
11. april 2019	Lundadalen/Skjåk	Dokumentert	
13. april 2019	Skamsdalen/Lesja	Antatt	

SNO har ikke avsluttet sitt registreringsarbeid, og det er spesielt tre områder som fortsatt har uavklart status, og som SNO vil følge opp videre. Dette er i Breheimen, Lesjaskog og i Vulufjellet (Fron). SNO rapporterer om vanskelige sporforhold etter påske.

Etter avsluttet lisensjakt på jerv, 15. februar, har det vært ekstraordinært uttak av 16 jerv totalt i Norge, derav et hiuttak i Øyer.

Nemnda drøftet statusopplysningene. Per dato er det registrert 6 ynglinger og bestandsmål er 4 ynglinger. Det er gjort et ekstraordinært uttak i beiteprioritert område (Øyer). Rovviltnemnda viser til sin innspill/prioriteringsliste sendt Miljødirektoratet 7. februar 2019 om ekstraordinære uttak av jerv 2019. Fron østside og Skjåk/Lesja er prioritert som henholdsvis 1 og 2. Rovviltnemnda vil snarest kontakte Miljødirektoratet og ber om hiuttak hvis det viser seg å være ynglinger i disse områdene.

Vedtak: Nemnda vil kontakte Miljødirektoratet og be om ekstraordinært uttak av jerv dersom det blir dokumentert yngling av jerv i områder som er prioritert for uttak av jerv.

13/19 Kvoter for betinget skadefelling 1. juni 2019 – 15. februar 2020

Harald Klæbo orienterte fra utsendt notat og sekretariatets forslag til vedtak.

Sekretariatets forslag til vedtak i rovviltnemnda:

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjonen ift nasjonale bestandsmål, tapssituasjonen, og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser foreslår Fylkesmannen følgende kvote for betingede fellingstillatelser for perioden 1. juni 2019 - 15. februar 2020 for region 3/Oppland:

- 4 betingede skadefellingstillatelser på jerv*
- 4 betingede skadefellingstillatelser på ulv,*
- 2 betingede skadefellingstillatelser på bjørn og*
- 1 betingede skadefellingstillatelser på gaupe.*

Nemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18, jf. § 77 og rovviltforskriften § 8, jf. §§ 1 og 3.

Nemnda diskuterte forslaget, og vedtok enstemmig å øke skadefellingskvoten på ulv fra 4 til 6 ulv med følgende begrunnelsen: *Endre frå 4 til 6 på skadefellingskvote for ulv med grunngjeving at ulvebestanden framleis er godt over bestandsmålet og for å vere føre var i forhold til større ulveangrep om dei skulle komme i periode der rovviltnemnda ikkje er så tilgjengeleg. Rovviltnemnda i region 3 hadde også i fjor ei skadefellingskvote på 6.*

Nemnda viser til siste års hendelser som viser at sannsynligheten for hendelser med ulv er stor, jf. tabelloversikt fra saksframlegget.

De viktigste hendelser/skadesituasjoner med ulv i Oppland 2006 -2018 – fra sekretariatets saksframlegg

År	Kommune	Antall sau med påvist skade av ulv	Antall sau erstattet til ulv	Skadeperiode	Dato ulv felt	Skadeperiode /varighet	Merknad
----	---------	------------------------------------	------------------------------	--------------	---------------	------------------------	---------

2006	Lesja	33	35	8. mai-31.mai	31.mai	22 dager	Skadefellingstillatelse gitt av Miljødirektoratet
2007	Ringebu	26	29	1. juni-4. juni	-		
2009	Nord-Fron	61	225	12. juni – 23. juli	2.juli og 16. juli		2 ulver gikk sammen, midler til forsinket slipp
2010	Ringebu/ Øyer	22	45	13. juni – 27. juni	27. juni og 27.juni	14 dager	2 ulver felt, den ene i nødverge
2012	Lesja	96	430	15. juni -1.okt	17. juni	100 dager	Den ene av de to ulvene gikk der stort sett hele sommeren
2013	Gausdal	28	106	25. juni-9. juli	-	14 dager	
	Øystre Slidre/Fron	39 + 91	146 + 211	23. juni-13. juli	16. juli	20 dager	Skadene var i grenseområdene Fron og Øystre Slidre/Storhøliseter
	Dovre	11	95	22. juni-17. juli	-		
	Vang	8	8	8. juni-9. juni	9. juni	1 dag	
2014	Dovre/Vågå /Fron				10.mai og 15.mai	0	En ulv felt i Vågå forut for skade og en ulv felt i Fron forut for skade
	Nord-Aurdal	33	53	26. des-29.des	31. des	3 dager	Skade på tamrein/Fram tamreinlag
2015	Ringebu				17.mai		Felt før skade
	Lillehammer	15		5.juni-6. juni	5.juni	1 dag	Ikke søkt om erstatning
	Nord-Fron/Sel	29	139	18.juni-20.juli	20.juli	33 dager	
2016	Lesja	2	4	23.mai-25. mai	25.mai	3 dager	
	Nord-Fron	30	121	12.juni –19. juni	19. juni	7 dager	
2017	Ringebu	12		19.juni	19.juni	1 dag	
	Ringebu	43	173	25. juni -5.juni	-	10 dager	Ble påskutt, ettersøk, felt i Hedmark høst 2017
	Gran/Østre Toten	294	720	1.juni-7.aug	7.aug	67 dager	Kompensasjon for utsatt slipp/hjemmebeite m.m. i alt 13,8 mill kroner
2018	Jevnaker	14		25.mai-22.sept	6.okt	110 dager	Ulven ble felt på lisensfelling
	Gausdal	5		17. mai		1 dag	Ingen observasjoner i etterkant
	Øyer	33		13.juni-14.juni	14.juni	2 dager	

Vedtak: Rovviltnemnda i region 3 /Oppland vedtok enstemmig følgende kvote for betinget skadefelling av jerv, gaupe, bjørn og ulv for region 2019/2020 i region 3/Oppland:

**4 betingede skadefellingstillatelser på jerv
1 betingede skadefellingstillatelser på gaupe
6 betingede skadefellingstillatelser på ulv og
2 betingede skadefellingstillatelser på bjørn.**

Endre frå 4 til 6 på skadefellingskvote for ulv med grunngjeving at ulvebestanden framleis er godt over bestandsmålet og for å vere føre var i forhold til større ulveangrep om dei skulle komme i

periode der rovviltnemnda ikkje er så tilgjengeleg. Rovviltnemnda i region 3 hadde også i fjor ei skadefellingskvote på 6

Nemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 b, jf. § 77 og rovviltforskriften § 8, jf. §§ 1 og 3.

14/19 Forvaltningsplan for rovvilt i region 3/Oppland – revisjonsarbeid, innkomne innspill til melding om oppstart og framdriftsplan

Harald Klæbo orienterte om innkomne innspill til revisjon av forvaltningsplanen, se liste. Til neste nemndsmøte, 14. juni, vil sekretariatet lage et utkast til revidert forvaltningsplan.

Oversikt over innspill til revisjon av forvaltningsplan i region 3/Oppland

1	25.03.19	Rovviltnemnda i region 3	Adresseliste	Melding om oppstart -revisjon av forvaltningsplan for rovvilt region 3- frist for innspill 25. april 2019
2	24.04.19	NJFF-Oppland	Rovviltnemnda i region 3	Innspill til melding om oppstart av revisjon av forvaltningsplan rovvilt region 3
3	24.04.19	Beiteutvalget i Nordre Land/Nordre Land Sau og Geit	Rovviltnemnda i region 3	Innspill til forvaltningsplan
4	24.04.19	Oppland bonde- og småbrukar-lag, Oppland bondelag og OSG	Rovviltnemnda i region 3	Melding om oppstart – revisjon av forvaltningsplan rovvilt region 3
5	25.04.19	Nord-Fron kommune	Rovviltnemnda i region 3	Innspel til melding om oppstart, revisjon av forvaltningsplan for rovvilt i region 3
6	25.05.19	Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor	Rovviltnemnda i region 3	Innspel frå Sør-Fron og Ringebu kommunar på revisjon av forvaltningsplan for rovvilt i region 3/Oppland
7				Merknad – Skjåk, Lom og Vågå kommune har bedt om utsatt frist

Vedtak: Innkomne innspill ble tatt til orientering

15/19 Eventuelt

- Trygve Brandrud tok opp problematikk rundt faguttrykk innenfor rovviltforvaltningen og god kommunikasjon. Det kan være behov for en enkel «ordliste» på rovviltnemnda hjemmeside.
- Aud Hove foreslå å invitere rovviltnemnda i region5/Hedmark til et felles møte i august. Sekretariatet ser på muligheter for tid og sted.

Neste møte i rovviltnemnda er 14. juni, kl.10.00 -13.00 på Statens hus ,Lillehammer